

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrta leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrta leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Naznanilo.

Gospode naročnike, ki želé list še dalje prejemati, a nam niso še naročnine poslali, uljudno opominjamo, da na ukaz lastništva, od 5. marca naprej brez izjeme nikomur ne bomo več lista pošiljali, kdor nij predplače poslal.

Administracija „Slov. Naroda“.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. februarja.

Položaj na *Dunaji* med ministerstvom in njegovo stranko se je jako hitro spremenil tako, da oficijozni dopisniki uže sami pripovedujejo, da bode ministerski načelnik Auersperg cesarju precej, kakor pride, predlagal, kako naj se občno razdraženje potolaži. — Sicer pa vse novine zdaj o povratku cesarjevem iz Rusije ugibljejo, kako sta se Gorčakov in Andrašić pobogala o vprašanjih orijentalne politike, kajti to je vsem jasno — akoprem javno nij nič pozitivnega znano —, da so se sigurno o tem pogovarjali. Ker se je v vseh napitnicah naglaševala miroljubnost, ne mara da imajo oni prav, kateri mislijo, da so se avstrijski in ruski diplomati zmenili čakati mirno in nemešaje se vmes, kako turški trulež sam skupaj pade v svoji naravni gnjilobi, in kako se nove formacije same po svoji moči in po naravnem potu razvijajo ob Balkanu.

Budgetni odsek *državnega zbora* je sklenil resolucijo, naj se vlada pozove končati poprave direktnih davkov in odpraviti loterijo. — Odsek za reformo davkov je sprejel vladne predloge kot podloge razpravljanj in je sklenil pač s posameznimi postavami pred zbornico stopiti, da pa bodo vsi davki od dohodkov samo ob enem in istem času vpeljani.

Cesar se denes vrne iz Rusije na Dunaj nazaj. — Govori se, da bode potem

cesar potoval tudi v Italijo k italijanskemu kralju v Rim.

Češki poslanci bodo najbrž na poziv, naj pridejo v državni zbor, z novo spomenico odgovorili, v kateri pogoje stavijo, pod katerimi bi mogli vstopiti, da ne bi oskrnili pravic češkega državnega prava.

Hrvatski „Obzor“ v št. od 25. tudi govori za to, naj bi se na Hrvatskem napravile velike občine. Torej povsod, kjer so svobodoljubi in pametni ljudje, so za velike občine.

Vnanje države.

Francoski „Journal des débats“ pravi, da so uzroki, katere so pripadniki časniškega štempla v avstrijskem rajhstagu navajali, zelo borni. Gospod de Pretis je to vprašanje na gola financijelna stališča omejil. Ko so ga dunajski časniki napali, jih je zapovedal konfiscirati. Davki in konfiskacije, to je denašnji avstrijski regiment.

Ako je *italijanskemu* listu „Il Popolo Romano“ verjeti, je papež vse škofe povabil, naj pridejo v Rim, da jih pred smrtjo še enkrat vidi. Morebiti se pa kaka nova nezmotljivost kuha, ka-li?

Za karakteriziranje novega *angleškega* kabineta in da se bode vedelo, kaj je angleški konservativizem, povemo sledeče: Disraeli, premier, je iz španjsko judovske trgovske družine. A uže njegov ded je prestopil k protestantizmu. Disraeli je star 68 let, in je pisal uže veliko dobrih romanov. Dozdaj je bil uže trikrat v kabinetu, vselej kot finančni minister. Grof Derby je obenem prijatelj „bombeža“ Garibaldi, in je stopil 48 let star: Ako se tak svobodomiseln mož, kot je Derby, konservativca zove, dokazuje to, da angleški konservativci z našimi nemajo prav nič zajednega. Parlamentarna vlada, neomejena tiskovna svoboda in sto enakih stvari se na Angleškem samo ob sebi razumeje za vse stranke. — Kako se bo novi kabinet proti vnanji politiki obnašal, kažejo najbolje Disraelijeve be-

sede volilnega govora: Angleška o vnanji politiki ne razumeje ničesa.

Dopisi.

Iz Velenja 26. febr. [Izv. dopis.]

(† Karel pl. Adamovič, bivši slovenski poslanec.) Neizbirljiva nemila smrtna kosa se je zopet v teku minolega tedna polastila življenja enega izmed neustrašljivih sinov slovanske matere. Po dolgem bolehanju je umrl graščak Karel pl. Adamovič de Csepin, 19. t. m. v Gleichenbergu, zapustivši globoko žalujočo vdovo in šest nedostarih otrok. Preblagi pokojnik je bil c. kr. dvorni komornik in oficir pri konjici, l. 1849 adjutant slavnega Jelačića bana. Da je v vojni kakor povsod, potegoval se viteško-pogumno za pravice domovine, temu je dokaz zlati križec za zasluge, katerega posestnik je bil. Za nas Slovence je izguba tega, komaj 45 let starega, vrlega moža britka; kajti v teku bivanja med nami — v Velenji, (ranjki je bil rojen Hrvat) je v vseh krogih bil občeslavljen in ljubljn. Priprost s prostim večkrat se pogovarjaje, dokazaval je, da mu nij bilo prirojeno tisto vedenje in ona strast do naroda, katera se dandenes v pre mnogih krajih pri aristokratih in meščanih vidi. — Ne! — Bil je boritelj za pravice Slovencev, pospešitelj razvitka in napredka narodne šole, do katere je posebno veliko vnetje pri vsaki priložnosti pokazoval. — Zarad vsega tega mu je kmetsko slovensko ljudstvo bližnjih okrajev tudi prerado deželno poslanstvo v roke izročilo, in voljen je bil dvakrat v dež. zbor. — Kjer pa truplo boleha, tam tudi krepkega duha terjati nij. Bolezen ga je pripravila, da je moral vse

Listek.

Matija Ziljski.

(Črta iz sedanje zgodovine koroških Slovencev).

Iz Celovca 25. febr. [Izv. dop.]

Poprej, ko še nij po železnicah bila preprežena koroška pokrajina in še nijsmo bili po tej hitri poti zvezani s svojimi sosedi, bilo je bolj težavno priti v središče naše kronovine, v Celovec; ali sedaj si v trenutku tu in tam. Vsakdor pa, ki je dosegel iz sosednjih nam pokrajin prišel v naše mesto, takoj je povprašal po jezeru in po krasni Križnji gori, ter ob enem, če je bile nekoliko zaveden, po narodnem društvu. Precej prvi dan se vsakdor napoti na Križnjo goro, ki je četrta ure od mesta oddaljena in posebno zaradi lepega izgleda in umetelnih naprav ne samo po Baedekerji, nego tudi v ljudskih ustih slovi.

Če prikorakaš tu do mične cerkvice in

se po krasnih gorah ozreš, bodeš še prej nehote zapazil tik cerkve pod starodavnim drevjem pri slabi mizici še krepkega moža visoke starosti, ki je povsem zamišljen v razne, na mizi razpoložene folijante in manjše knjige ter bere ali piše in to večjidel s cirilsko pisavo. Če stopiš bližje in se ti mož visoke postave veličastno in mirno pokloni, te nekako čudna resnost presune in v prvem hipu bodeš sam pri sebi rekel: „to nij vsakdanji človek“. Še bolj pa bode tvoje mnenje utrjeno, če si ogledaš posamezne tu razložene bukve, med katerimi bodeš zapazil grške, latinske, slovaške, poljske, hebrejske, ruske, slovenske itd.

Kdo pa je ta mož? bodeš povpraševal svojega tovariša in on ti bo lahko krvo rekel, to je tukajšnji duhovnik, ki v tej ubogi bajtici, katera ima biti duhovnikovo poslopje, stanuje in se vedno, od mraka do jutra, od jutra do mraka z vedami bavi. Po teh besedah bodeš v možu, če si le nekoliko znan

na polji slovenskega slovstva, takoj spoznal povsem znanega in zaslužnega Matija Majarja, katerega ime se povsod častno imenuje, če ravno ima on sam mnogo neprijateljev, ki se mu posmehujejo. Njega, dragi mi čitatelj, moraš obiskati in se z njim vsaj nekoliko pomenkovati, da bodeš spoznal, kakošen ima biti pravi Slovan in verni sin naroda slovenskega. Njegovo mišljenje in njegov napredovalni dub naj bode marsikateremu v izgled; njegove kreposti in njegovo marno delovanje vzor našemu delu, ravnalo posebno slovenske mladini. —

Na polji slovanskih ved popolnem udomačen in do temeljitega podučeni Majar je dandenes še isto tako marljiv, kakor nekdanj in ne preteče ti ura, da bi ne donášal in spravljal slovstvenega medu.

Odpuščeno pa naj meni bode, ako sem v popisu tega moža predaleč šel, in tako pravi pot denašnjega podlistka zgrešil; nameraval sem namreč le v kratkem popisati

svoja častna mesta, tudi deželno poslanstvo odložiti, ter ga nemilo na smrtno posteljo položila. V sredo 24. t. m. je bil z davno umrlim sinom iz Gleichenberga v Velenje prepeljan. Umrlemu graščaku so se vrli Velenčani precej pota z 20 vozovi naproti peljali, ter ga nazaj na njegovo posestvo — v grad spremljali. — 25. predpoldnevom se je vršil slovesen pogreb, spremljalo ga je na tisoče ljudstva — gospoda iz Šoštanja, drugi plemenitniki od raznih krajev in domača šolska mladina. Vse je nepozabljivega prerado na zadnjem potu počastilo do šmartske cerkve, v kateri je potem župnik, g. dr. Lipold v dobrem govoru v čisti slovenščini zaslužno umrlega poudarjal. — Po dokončanem opraviilu se je umrlega truplo v družbino gomilo postavilo, pri kateri se je še nagrobnica milo zapela. — Naj mu bo zemljica lahka! — —lj.

Iz Celja 26. febr. [Izv. dop.] Zadnji četrtek, ravno danes teden, je bil tukaj imeniten dan. Preselili so namreč ljudske šole in šolarčke iz starega v novo poslopje. Kdor naše starodavno Celje pozna, ve, da župno (farno) slovensko cerkev od jugozapada počemši obdaja najprej gimnazija, zatem kaplanija, potem hiša za cerkvenika in organista. Vtik slednje se vleče od zapada proti izhodu precej dolga, stara hiša, katera od nekdanj nad vrati nosi napis: „K. k. Kreishauptschule“ in je bila, kakor se vsak lahko iz celjske kronike poduči, od cesarice Marije Terezije temu blagemu namenu posvečena in res za celi nekdanji Celjski okraj preskrbljena in odločena. Kako so se te razmere s časom, posebno zadnja leta spreminjale in spremenile, o tem nečemo danes tukaj govoriti, samo toliko naj omenimo, da je ta hiša bila pretesna in na vse strani nedostalna postala svojemu prvotnemu namenu ter je slavno zastopništvo Celjske mestne občine to potrebo spoznavši kupilo staro grofijo (ne knežijo) izmrle grofijske rodovine Thurn, jo prezidalo in tako prenapravilo, da ima zdaj noter prostor za deklice in za dečke, zraven tega pa tudi za deželno tri razredno mestjansko šolo. Lega je izvrstna in druga priprava, kakor se čuje, temu uzvišenemu namenu čisto primerna. Kakor gre zategadelj celjskim g. mestjanom vsa čast

izredno svečanost, katera se je vršila na dan 24. t. m. v celovškeji čitalnici, kar bočem tudi ob tesnem storiti. —

Napravili so namreč oni dan tukajšnji čitalničarji poseben „tihi večer“ v čast in slavo godu vsem preljubega gospoda souda Matija Majarja, ki je ravnokar svoje 65. leto dovršil. Zbralo se je precejšnje število prijateljev in čestiteljev Majarjevih v nalašč v to okinčani čitalnici, da slove preimennitni dan.

Naj prvo pozdravi pevski zbor z navdušeno pesnijo: „Jaz sem Slovan“ došlega nam Matijo in potem se vrši pesen za pesnijo, napitnica za napitnico, voščilo za voščilom. V prvi vrsti pa imamo omeniti slovesnostni govor, ki je v malem okviru dovolj narisal vrednost Majarjevo in ki je bil z ginenim srcem sprejet in to od vseh navzočnih brez izjeme. Ako bode bralcu „Slov. Naroda“ povoljno čitati te male črtice, naj tu — vsaj v glavnem zapopadku — pridejo.

(Konec prihodnjič.)

in hvala, tako je z druge strani jako obžalovanja vredno, da celjski okoličani, to je, celjski kmetje proti postavi in vsaki zdravi pameti še do danes nobene lastne šole nima. Ubogi otroci kmetjski pa tudi mestjanski po tem veliko škodo trpé, ker so preveč natlačeni in jih je sploh veliko preveč vkup. Ne manjša ovira je pa tudi naučni „nemški“ jezik i za učitelje i za učence, tako, da je res vsak zdrav napredek nemogoč. Živa istina pa je, česar tukaj zamolčati ne moremo, pa tudi ne smemo, da so celjski okoličani (kmetje) dolga leta brez vseh vodjev, nij žive duše, katera bi, ako ne za nje delala, konči jim dobre svete davala. Na noge tedaj in naselite se čim prej mladi slovenski izobraženjaki, odvetniki, zdravniki, učitelji, činovniki vsake vrste, da celjski kmetjski okraj od dušne lakote čisto ne pogine, kar bi gotovo velika škoda bila ne samo za nas Slovence, nego tudi za državo sploh. Duhovnih gospodov se ne upamo k temu delu pozivati, ker vemo, da so zakleti protivniki denešnje šole in dobe. Ako pa prostovoljno pomagat pridejo, bode jim vsak človekoljub gotovo hvaležen, da le čim prej celjska okolica lastno šolo dobi ter se malo po malo slabo stanje zboljša.

G. županu dokt. Neckermanu pa in vsem njegovim pomagačem, o katerih vemo, da so večjidel vsi gojenci celjske gimnazije, ki dobro vedo, da ne odgovarja in ne more več odgovarjati gimnazijsko poslopje denašnjim zahtevam, živo na srce pokladamo, naj se gimnaziji nad mestjansko šolo drugo postropje povzdigne, kar gotovo ne bo premnogo stalo, in tako tudi njej primernejše stanovanje preskrbijo.

Iz Krškega na Dolenjskem 26. febr. [Izv. dop.] Z veseljem smo slišali, da hoče mladi v vednostih in vsem obnašanji inteligentni pravnik Plantan, ki je iz Novoga mesta prišel v advokaturno pisarnico dr. Bratkoviča, gospodičine našega mesta v slovenski slovnici in petji vaditi. To se bo toliko lažje zgodilo, ako mu bo, kakor upamo, tudi koncipijent gospod Ulrih pomagal. Če se to izvrši, in mi o tem ne dvomimo, potem zna iz tega veliko lepega prirasti; zakaj na ta način se narodna omika širi, in polagoma bi se moglo stalno pevsko društvo ustanoviti, s časom bi se utegnile celo lahke slovenske gledališne igre predstavljati. Izvrstnih in izvedenih gospodov in gospodičin nam ne manjka, ako bomo le trdno voljo imeli. Tedaj na noge gospodje, ne bodimo le v besedah, le pri mizi narodnjaki, temuž v djanji, in delajmo po svoji zmožnosti za narod. Počasi veliko zamoremo, pa začeti se mora, saj pravi prigovor: zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača. — Isto tako moramo gospoda pl. Pilpaba, kot za narodno vzbujo najdelavnejšega moža s srčno pohvalo omeniti.

Iz Rake na Dolenjskem 26. febr. [Izv. dop.] Novi posestnik raške graščine, plemeniti Lenk, c. kr. stotnik avditor, ki zdaj sicer še v Gradci prebiva, je naši šoli podaril za 30 forintov šolskega orodja, za kar se mu tukaj očitna zahvala izreka. Želeti bi bilo, naj bi se vedno več taci dardeljivih mož med našim ljudstvom nahajalo. — Ravno tako je tudi znani rodoljub in državni poslanec g. Viljem Pfeifer 45 novih slovenskih pesmaric poslal, da se med pridno, uže bolj odraščeno mladino razdelijo. Po-

šteno in lepo petje blaži srce in razvedruje duh, in k temu pripomagati je gotovo blago delo. Zatorej, ker to spoznamo, se vrlému rodoljubu g. Pfeiferju iz srca zahvaljujemo za to novo dobroto njegovo. Kakor smo slišali je tudi v druge soseske pesmarice razposlal, in za nekatere pridne učence pa naročnino „Vrtca“ plačuje. Bog nam daj več posnemovalcev! —

Od Save 25. febr. [Izv. dop.] Ko bi ljubljanski učiteljski after-pedagogi vedeli, kako se njih neznačajni list „Laib. Schulzeitung“ obsojuje, morda bi to nepatrijotično podvzetje sami ustavili. Po naključbi sem dobil te dni 3 štev. omenjenega lističa od enega svojih kolegov, kateri se tudi zelo čudi, kako si dan denes upajo ti ljudje, ki so kot Slovenci rojeni, kaj tacega med svet, in sicer med slovenske odgojnikje pošiljati. Ta listič med drugim očita našemu slovenskemu pedagogu g. Lapajne-tu, da po svojem delovanji na šolskem polji sam ne ve, kaj hoče doseči. A ravno mi slovenski učitelji moremo tem odpadnikom slovenskega naroda očitati, da ne vedo, kaj hočejo, ako jih ne vodi osobna korist. Oni iščejo in iščejo šolskih in učiteljskih prijateljev, katerih pa nečejo najti. Mi jih pa imamo. Naši rojaki, liberalni slovenski poslanci so se v deželnih zborih za boljše šolstvo in boljše materialno stanje vsikdar najbolj potegovali. Njih glasila dan za dnevom ljudstvo vzbujajo k napredku, priporočujejo jim šole, ter so sploh zvesti zagovorniki učiteljskega stanu, kar mora vsak pošten naprednjak, sosebno pa učitelj z veseljem videti. In vendar ti čudni ljudje narodna glasila naša vedno pikajo. Res ne razumemo, kaj neki ti ljudje hočejo. Oni morajo druge namere imeti. Naš narod ponemčuriti! To je menda vaš namen, vi — nazadnjaki. Jaz ne razumem, kako je še mogoče učitelju, kateri ima nalogo, svoj narod izobraževati, mesto tega pa najdražji zaklad, svoj materini slovenski jezik zasmehovati, zatirati, ter tuj jezik neprenehoma slaviti in ga po vsej sili uže v ljudske šole urivati, da se domorodni duh mladeničev čisto zatare in umori, kar nas uže skušnja predobro uči. Zagotovljeno vam pa naj bode, da je vaše prizadevanje, nas učitelje na narodu nasprotno stran pripeljati, zastonj. Po takem nepatrijotičnem delovanji ste med pametnimi učitelji zaupanje in spoštovanje uže čisto izgubili.

Domače stvari.

— (Blag mož.) Andrej Bitenec je te dni v Ljubljani umrl in zapustil 60.000 reci šestdeset tisoč goldinarjev kapitala za šole v Šent Vidu nad Ljubljano. Ko stvar natančneje zvemo, — obširneje.

— (Kozé.) Iz Planine se nam piše: Dolgo so nam prizanašale kozé, a zadnje dni se je priklatila ta bolezen tudi v naš kraj. Bolnikov še nij veliko, a mrtveca imamo uže enega, dasiravno je ta kuga komaj pričela razsajati.

— (Iz Sodražice) se nam piše: 25. febr. se je Janez Zbačnik, 56 let star delavec, med 6. in 8. uro zjutraj, v Fajdigovem skednji — obesil. Več dni prej se je nekako čudno, tožno obnašal. Pustil je vdovico, ki uže 6 let bolna leži. Strdo zasluženimi krajcarji je moral skrbeti za ženo in uže omoženo hčer; in to ga je naj brž k samoumoru napotilo.

— (Dr. Anton Mravljak) se je zadnje dni v Ljutomer kot odvetnik preselil, in odpre kot tak svojo pisarnico 2. marca t. l.

— (Iz Maribora) se nam piše: Denes zjutraj ob 10. uri bila je tukaj pred Franc-Josipovo kosarno očitna razdelitev svetinj, katere je Nj. Vel. ces. v spomin svojega 25letnega vladanja kovati dal. Prišla je v ta namen muzika Hartung-ovega polka iz Celovca.

— (Dva in dvajseta slovenska predstavā) v deželnem gledališču bo v nedeljo 1. marca. Igrala se bode dobro znana patrijotična drama iz frigijanske zgodovine s petjem „Edda“ od J. Weillena, katera je lani bila sprejeta z občno pohvalo.

Izpred sodnije.

Dva ženska ljubljanska Plahta.

(Dalje.)

Zdaj pride priča Katarina Hamer, rojena Jakomini. Stara je 64 let. Možila se je stoprv lani meseca novembra z mladim lejtnantom Hamerjem. Priči, okrogli rejeni gospé, prinese se stol in med vednimi krči, ki jo prijemljejo, pravi, da je po Riesnerici napravila vse kupčije; dobila je za 2650 gl. same falsificirane menjice. Ko je zvedela, da je denar v rokah Aristotelesovke in da je zanjo nevarno, izroči menjice advokatu dr. Moše-tu, da jih iztoži. Ali baš takrat se je hotela, kakor je bilo v hiši slišati, Aristotelesovka utopiti v Savi. Priča jo je šla s svojim možem hitro iskat, katero sta sicer skozi in skozi mokro, a sicer dobre volje našla „pri ruskem carju.“ Aristoteles se je bila namreč premislila v namenu življenje končati si in peljali so jo v stanovanje priče gospe Jakomini, kjer je falsificirane menjice prepisala na svoje ime.

Njen mož Vaclav Hamer, nekaj čez 30 let star penzioniran lejtnant, se trudi v visokej, a nekoliko češkej nemščini govoriti in razlagati, da on je tudi s svojim denarjem delal postranske špekulacije in Riesnerica je njega na falsificirano menjico ujela za 200 gl.

Zopet ena priča je mešetarica Marija Fabijani. Ona je z Aristotelesovko, katero je po naključju v trafiki na velikem trgu spoznala, napravila prvo kupčijo, ki se je jako slabo obnesla, ker mora ona zdaj tam, kjer je denar na posodo vzela, plačati 250 gl.

Kot priča nastopi kondukterska vdova Frančiška Kofler. Z otožnim glasom pripoveduje, da je znašalo njeno celo premoženje 300 gl., katere je imela pri nekem kmetu na 6% naložene. Premotila jo je Riesnerica, da je denar odpovedala in Aristotelesovski „posodila“ na 5 procentov vsak mesec, kar bode — pravi — ves čas svojega življenja obžalovala. Na vprašanje predsednikovo, zakaj je denar, ki je bil vendar dobro in varno naložen, izterjala, pravi, da so jo visoki obresti 5 gl. od sto na vsak mesec zapeljali. Predsednik reče: No o tej kupčiji se more vam pač on kmet smijati.

Priča Fani Richterica, uradniška gospa, je šla sama ponujat Aristotelesovski denar, zato ker jej je zaupala, poleg tega pa tudi hotela si nekoliko denarja pridobiti za vzdrževanje svoje bolehe sestre. Denar nij bil njen, nego ona je bila samo mešetarica.

Vsega skupaj jej je Aristotelesovka dolžna 630 gl.

Priča Katarina Maurerica, konduktérka, je po posredovanji mešetarice Komeljke Aristotelesovski posodila 400 gold. na menjice, ki so bile pa ponarejene. Tudi ona jej je denar samo zategadelj posodila, ker je mislila, da potrebuje denar za kupčijo z lesom.

Priča Cecilija Hrušvarica, sirota, 42 let stara, je po Čimžarici najpreje posodila Aristotelesovski na različne prave in ponarejene menjice 500 gl. Jokaje pripoveduje, da je ta denar v krvavem potu svojega obraza prihranila. Pozneje pa nij hotela več, da bi Čimžarica mej njo in Aristotelesovko posredovala in sicer zato ne, da je ona sama — mešetarino v žep spravila. Se ve, da, kakor vsi, je tudi Hrušvarica posojevala denar proti 5 procentov na mesec!

Priča Kristina Čimžarica, železniškega delavca žena, 45 let stara mešetarica z denarjem, je meseca marcija 1873 seznanila se z Aristotelesovko ter jej sama ponudila 200 gl.; pozneje pa še na razne menjice 570 gl., skupaj 770 gold. Prvih 200 gl. je lastnina njene sestre, katera pa jih je Čimžarici podarila, 70 gl. jej je dala zdaj že umrla revna dekla, 500 gl. pa so jej dali na posojilo taki ljudje, ki zdaj nočejo se sodnijo nič opravičiti in ki zdaj tudi nobene odškodnine ne zahtevajo.

Predsednik: Nam morate te ljudi naznaniti.

Čimžarica: Tega ne morem storiti, ker sem jim častno besedo zastavila, da jih ne bodem imenovala.

Dr. Kozjak: Ali so bili ti ljudje duhovni ali gospe?

Čimžarica: Dve gospe. —

Priča Ana Obreza, postarna mati, hišna posestnica, vdova, nočejo nič po nemški govoriti, ampak samo po slovensko. Seznanila se je ta mati z Aristotelesovko po senzalki Komeljki. Aristotelesovka se jej je zdela jako poštena gospa. Pokazala jej je polnomoč svojega moža, da sme denarje zanj najemati, po tem enkrat tudi bankovec — za 1000 gl., in več zavitkov, v katerih je bilo baje po 12—1400 gl. denarja. In ker so mati mislili, da je Aristotelesovka tako poštena kakor so oni sami, so jej posodili 900 gl. na razne menjice. Obrestij mati nijso nikoli nič zahtevali, ampak zadovoljni so bili s tem, kolikor jim je Aristotelesovka sama dala. Po zaslišanji so mati v dvorani ostali in poslušali, kako pravica naprej gre.

Priča Helena Kremljakova, žena krojaškega pomočnika je stanovala z Riesnerico v eni hiši in na njeno priporočilo posodila proti 5 procentov mesečnim obrestim Aristotelesovski na menjico 100 gl. Do sedaj je dobila 32 gl. obrestij in če se jej še 68 gl. dade, je zadovoljna.

Priča Jos. Blumlachner iz Salzburga, bivši gledališki igralec in sedaj učitelj muzike, pripoveduje in deklamuje, kakor da bi na odru igral, da je na priporočilo mešetarice Riesnerice posodil Aristotelesovski 250 gl. na tri menjice. V poldrugem letu je dobil, kakor mu predsednik Rome izračuni, od Aristotelesovke samo na obrestih toliko denarja, da ima kapital in jako dobre poštene obresti izplačane.

Priča Blumlachner: To je res. Vendar sem prepričan, da se mi tudi kapital enkrat povrne.

Priča Terezija Polčeva iz Tržiča, stara ženica, se je seznanila z Aristotelesovko pri svojem bratu Alojzu Bachmannu, bivšem škofovem oskrbniku. Riesnerica je pregovorila Bachmanna, da je posodil Aristotelesovski skoro vse svoje premoženje, samo na ponarejene menjice, znašajoče 1358 gl. Po katastrofi je to moža tako peklo, da je meseca novembra umrl. Tudi ona (T. Polčeva) je po nasvetu Riesneričnem posodila 400 gl. Ker priča zaradi bolehnosti ne more govoriti, prinese soboj pisano, v katerem živo popisuje svojo in svojega brata veliko nesrečo, v katero je pabnena po Aristotelesovkini goljufiji.

Priča Flora pl. Gariboldi, mešetarica z denarjem, starikova gospodična z očali na nosu, je poizvedela, da Aristotelesovka včasih potrebuje za kupčijo denarja ter jej je zato šla v stanovanje ponujat 400 gl. na posodo, katere je „gospa“ Aristotelesovka blagovolila vzeti. Ob enem je priča „gospo“ prosila, da naj se blagovoli na njo obrniti, kedar bo še kaj denarja potrebovala. Vsega skupaj so razne stranke po njenem posredovanji posodile Aristotelesovski 4700 gl. Priča dalje žalostno pripoveduje, da je pri ljudeh vse zaupanje zgubila ter da se zdaj z mešetarjenjem ne more nič zaslužiti.

Priča Marija Živčevka iz Tržiča, 52 let stara, vdova, je posodila Aristotelesovski na menjice 200 gl.

Priča Uršula Oberwadizer, 47 let stara deviška kuharica se s svetlim tercijskim obrazom in povešenimi očmi se jako boječe vede pred sodnijo. Mešetarica Komeljka in gospa Aristotelesovka ste se strašno dolgo trudili in trdo Uršo obdelavali, da jima je proti 4 procentom na mesec posodila 500 gl.

Priča Uršula Vernikova, 36 let stara dekla, Ločanka, pride prav po domače oblečena ter se s komolci nasloni na mizo.

Prvosednik: Kako ste vi prišli do tega, da ste Aristotelesovski 100 gl. posodili?

Urša: Riesnerjeva gospa so prišli pa so rekli: „Denar sèm!“ — Jaz sem se nekaj časa branila, na posled pa vendar posodilá 100 gl. na „šrifto“, ker so mi Riesnerjeva gospa obljubili po 3 gl. na mesec činža.

Prvosednik jej kazaje: Ali je bila tista „šrifta“ taka-le? Ali veste kaj je „wechsel“?

Priča: Kaj bom vedela!

Prvosednik: Pripovedujte nam dalje!

Priča: Pozneje pa začnem stvar premišljevat in začelo me je za denar skrbeti, zatorej vzamem tisti „beksell“, ga nesem v kancelijo h tistemu Costi, pa so Riesnerico tožili in zarubili in jaz sem dobila svoj denar.

Priča Urša Črničevka, 36 let stara mitničarjeva žena iz Logatca vživa to posebno srečo, da je Riesnerica njena botra. Prišla je k njej na vodo, ko je prala, da jej je posodila 150 gl. Obrestij so jej „botra“ plačevali po 5 procentov na mesec. Obljubili so mi, da bom prav gotovo svoj denar dobila.

Menjica, katero ima priča v rokah je ponarejena na ime hišne posestnice Klemensovke. Priča na dalje pripoveduje, da je v Riesneričino stanovanje vedno veliko „gospode“ hodilo, ki je denar prinašala in odnašala.

Prvosednik k Riesnerici: Zakaj ste menjico ponaredili?

Riesnerica: Nijsem vedela, da se to ne sme.

Votant Perko: Saj ste bili veliko let bankirka, pa bi tega ne vedeli? — o —
(Dalje prih.)

Poslano.

Vsem čest. gg. udom „Matice slovenske“ še o pravem času naznanjam, da volitve v odbor ne sprejemem.

Prof. Krek.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Vsem trpečim po izvrstni Revalesscière du Barry, katera brez porabe leka in brez stroškov sledeče bolezni odstrani: bolezni v želodeci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, naprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom kljubovala:

Spričevalo št. 74.670.

Na Dunaji 13. aprila 1873.

Sedem mesecev je sedaj, ko sem bil v najobupnejšem položaju. Bil sem bolan na prsih in živcih, tako da sem od dneva do dneva vidno ginéval in vsled tega dalj časa nisem mogel se učiti. Slišal sem o Vašej čudovitej Revalesscière, rabil sem jo in Vas morem zagotoviti, da se čutim po enomesečnem vživljanju Vaše tečne in žlahtne Revalesscière popolnem zdravega in okrepečnega, tako da morem, ne da bi se tresel, pisati. Napoten sem tedaj, vsem bolnim to razumno jako dober kup in okusno zdravilo kot najboljši lek priporočati in ostajem Vaš udani

Gabriel Teschner,
slušatelj javnega višjega
trgovinskega učilišča.

Spričevalo št. 73.668.

Mitrovica, 30. aprila 1873.

Hvala izvrstnej moki je moja sestra, ki je na nervoznem glavobolu in nespečnosti trpela, po porabi 3 funtov na potu k boljšanju. Ob enem si dovolim, Vas uljudno prositi, da mi na pošto povzete 1 funt Revalesscière navadne sorte, poleg različnega poduka za rabo te moke pri otrocih 8 tednov starih pošljete.

S spoštovanjem

Nikolaj G. Kostic.

Spričevalo št. 73.704.

Přílep, pošta Holešan na
Moravskem 7. maja 1873.

Ker mi je od Vas že davno prejeta Revalesscière du Barry pošla in je za mojo želodčno slabost in neprebavljivost dobro in splošno zdravilo, Vas prosim, da mi od prave Revalesscière 2 funta na povzete kakor hitro je mogoče pošljete.

Spoštljivo udani

Jožef Rohaček, gozdar.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Umrli v Ljubljani

od 20. do 23. febr.

Ivana Urnkar, delavsk otrok, 21., na davici. — Marija Čepelnik, čevljar sk otrok, 3 tedne in Marija Pertekel, posestniška hči, 19 l., oba na kozah. — Alojz Bak, hlapec, 29 l., na pljučnem vnetju. — Jan. Trošt, delavec, 20 l., je zmrznul. — Marija Golc, krojaška vdova, 41 l., na mrzlici. — Ludvik Perenič, sirota, 4 l., na kozah. — G. Gabriele pl. von Schiwitzhofen, hči c. kr. okr. glavarja in namestniškega svetovalca, 19 l., na tuberkulah. — G. Ana Dolcher, ključarska soproga, 50 l., na rudečici. — Gospej Ivani Gorjane v sili krščeno dekle. — Neža Čerov, prebivalska vdova, 67 l., na mrtudu. — G. Anton Kúrtz, pens. uradni sluga, 70 l., na kozah. — Iv. Belie, zidar sk pomočnik, 22 l., se je poškodoval. — Mar. Weber, beračica, 51 l., na pljuč. vnetju. — Jože Barle, delavsk otrok, 14 dni, na kozah. — Anton Zupančič, delavec, 23 l., na pljuč. tuberk. — Marija Erjave, prebivalka, 73 l., na pljuč. vnetju.

Dunajska borza 27. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gld.	70	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	"	15	"
1860 drž. posojilo	104	"	25	"
Akcije narodne banke	970	"	—	"
Kreditne akcije	242	"	—	"
London	111	"	75	"
Napol.	8	"	93	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	105	"	70	"

Naznanilo za trgovce.

Kupčija z šivnimi mašinami

na debelo

od E. H. Holluba, generalnega reprezentanta Loewe Compagnie za Avstro-Ogersko

(48—1) Ogersko

Na Dunaji, Mariahilf, Windmühlgasse 33.

Oznanilo.

Z ozirom na oznanilo visoke c. kr. deželne vlade št. 445/Pr., od 19. februarja t. l. se s tem sploh na znanje daje, da bode

posojilnica ali založnica za Kranjsko

28. februarja 1874 svojo delavnost začela in da je vsled naredbe visocega c. kr. finančnega ministerstva od 4. februarja 1874, št. 535/F. M. pod natančnim izpolnjevanjem postave od 13. decembra 1873 in statuta centralnega vodstva državnih posojilnic, kakor tudi občne instrukcije za vodstvo in gospodarjenje, pooblaščen bila, **menjice eskomptirati**, kakor tudi na **menjice, efekte in blago posojevati**.

Vendar ji nij bilo dano občno pooblaščenje prejemati druge papirje, nego take, ki se morejo kot pupilarni denarji zalagati, tudi ne za poslove, ki so v odstavkih d) in e) članka 4. postave od 13. decembra 1873 omenjeni. Samo simbolično izročanje zastavljene stvari (§. 31 instrukcije) se sme le v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih zgoditi.

Obresti pri državni **posojilnici za Kranjsko** so bili tako-le postavljeni:

1) Eskompt menjic.

Za menjice tukajšnjega mesta:

do 3 mesecev 7 %
do 6 mesecev 7 1/2 %

Za domicile:

do 3 mesecev 7 1/2 %
do 6 mesecev 8 %

2) Posojila na **menjice, efekte in blago**, katera se smejo uže po občem v članku 5. postave nahajajočem se pravilu samo na obrok

3 mesecev dajati 8 %

Pri izjemno daljšem obroku, kakor tudi pri prolongacijah

8 1/2 % do 9 %

Poslovno manipulacijo je prevzela podružnica **priv. avstrijske nacionalne banke v Ljubljani**.

Prošnje, ki so vsled naredbe visocega c. kr. finančnega ministerstva od 27. dec. 1874, št. 34.427 štemplja proste, naj se ob navadnih uradnih urah pri **filijali nacionalne banke** izročujejo. Reševale se bodo kakor hitro mogoče potem, ko se bodo o njih posvetovali zaupni možje, ki bodo imeli za zdaj trikrat na teden in sicer: ponedeljek, sredo in petek posvetovanja.

V Ljubljani, 23. februarja 1874.

(43—2)

Od vodstva državne posojilnice za Kranjsko.

Javna zahvala.

Dolžnost nam je, javno priznati in zahvaliti se

vzajemno-zavarovalnej banki „SLAVIJA“
v Pragi,

katera nam je, vsled požara poškodovana poslopja, pri istej zavarovana, v skupnem znesku 1905 gold. 41 kr. s posredovanjem **glavnega zastopnika g. Fr. And. Plescheta v Trstu**, v gotovini resnično izplačala.

Pri tej priložnosti se čutimo navezane, omenjeno slovansko banko „Slavijo“ gledé na njeno solidno in vestno postopanje, najgorkejšje priporočiti vsem gospodom posestnikom, da svoja poslopja ali tudi druge premakljive reči pri njej zavarujejo.

Slovani! porabimo vsako priložnost, koja meri na vzajemnost in zedinjenost slovansko!

V Hrušici, 15. januarja 1874.

(49)

Štefan Dodič,

Jakob Valenčič,

Jurij Mezgec,

Josip in Štef. Firm,

} zavarovanci.

Franjo Vajšel, učitelj, kot priča.